De Molenvriend

nr. 120

Molenvrienden Land van Cuijk

VERENIGING MOLENVRIENDEN LAND VAN CUIJK

Molenvereniging in het Land van Cuijk en omstreken, opgericht 18 januari 1985

BESTUUR

Voorzitter	*vacature*	
Secretaris	Walter Cornelissen T: 06 - 255 25 737 E: secretaris@molenvrienden.nl	Park 8 5446 PH Wanroij
Penningmeester	Jan van Riet T: 0485 - 38 35 51	Pelgang 1 5841 BJ Oploo
Bestuursleden	Aart Mul T: 0485 - 57 47 93	De Jasmijn 4 5831 SL Boxmeer
	Harm van Es T: 0485 - 57 86 13	Floralaan 50 5831 TA Boxmeer
IBAN	NL03 RABO 0168 9818 58	o.v.v. adres penningmeester
KVK	402 18 228	ISSN 1384 8526

MOLENARCHIEF LAND VAN CUIJK Het regionale molenarchief is ondergebracht in molen 'De Vooruitgang' te Oeffelt. Inlichtingen bij John Houben.

Het werk van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk wordt mede mogelijk gemaakt door:

Beijk Molenbouw B.V., Afferden (L)
Bol Adviseurs, Boxmeer
GaafGrafisch, Wanroij
J. van Haren Diervoeders B.V., Gassel
Havens Diervoeders, Maashees
Forfarmers, Lochem
Tuincentrum Van de Hulsbeek, Wanroij
Nabuurs Transport B.V., Haps
Elektro Technisch Buro Nabuurs B.V., Boxmeer

COLOFON

DE MOLENVRIEND 120, jaargang 42, nummer 1, januari 2026
Bezorging is gratis voor leden binnen de regio. De contributie hiervoor is minimaal € 20,-
Voor postbezorging geldt een jaarlijkse extra bijdrage. Aanmelden als lid bij de secretaris of via de website www.molenvrienden.nl. De Molenvriend is een advertentiemedium.
Prijs losse nummers € 3,50 (excl. verzendkosten)

REDACTIE Petro Boon, Aart Mul, Frans Rademakers, Piet Verbiesen, Pieter Weerts

REDACTIEADRES De Jasmijn 4, 5831 SL Boxmeer E: redactie@molenvrienden.nl

ILLUSTRATIES Van de auteurs en/of genoemd bij de betreffende afbeelding

VOORPAGINA Foto van aqauarel van de Engelse soldaat Arthur Johnson.

IN DIT NUMMER

COLOFON	2
IN DIT NUMMER	3
VAN DE REDACTIE	3
IN MEMORIAM HANS ALTEMÜLLER	5
NIEUWE ROEDE VOOR DE REUS	6
IN MEMORIAM MARKO STURM	8
KOFFIE OP DE MOLEN	10
INDIENING ZIENSWIJZE MOLENBIOTOOP	11
IN MEMORIAM HANS HEIJS	12
25 JAAR MOLENAAR	14
MOLENONDERZOEKER	15
AAN DE LICHT: LARS SPICKERMANN	17
MOLENS IN DE REGIO	18
VARIA	36
MOLENBEZOEK IN DE REGIO	37
ADVERTENTIES	39

VAN DE REDACTIE

De voorkant van dit blad laat een aquarel zien van de molen van Rijkevoort van de hand van de Engelse soldaat Arthur Johnson. Een artikel hierover volgt in het volgende nummer van dit blad.

Dit blad is helaas niet opgemaakt door Marko Sturm. Marko is 24 december totaal onverwacht overleden op 47-jarige leeftijd. Marko heeft sinds december 1999 De Molenvriend mede samengesteld en opgemaakt. Wij zijn hem heel veel dank verschuldigd.

We gaan door met het blad helemaal in kleur uit te brengen. Uit uw reacties is gebleken dat dit het blad aantrekkelijker heeft gemaakt.

Omdat er dit keer veel artikelen aangeleverd zijn, kon niet alles een plaatsje krijgen. We bewaren dit voor de volgende Molenvriend, ergens in maart/april.

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

Beste leden,

Allereerst wensen wij iedereen het allerbeste voor het nieuwe jaar!

Het bestuur heeft het afgelopen jaar, ondanks de krappe samenstelling, toch enkele keren kunnen vergaderen. Om in de toekomst als volwaardig bestuur te kunnen functioneren, zijn wij dringend op zoek naar nieuwe bestuursleden. De vacature van voorzitter moet bovendien op korte termijn worden ingevuld.

Het afgelopen jaar stond ook in het teken van **ons uithangbord: De Molenvriend**. Gelukkig is de redactie uitgebreid met nieuwe enthousiaste leden en zij zijn fanatiek bezig om het blad regelmatig uit te brengen. Het was echter een schok toen wij hoorden dat **Marko Sturm** onverwachts is overleden. Marko was jarenlang verantwoordelijk voor de opmaak van het blad en de coördinatie met de drukker. De redactie staat nu voor de uitdaging om dit zonder hem voort te zetten.

Daarnaast is onze huisdrukker gestopt, waardoor dit nummer via een andere drukker tot stand is gekomen.

Helaas hebben wij in 2025 ook afscheid moeten nemen van andere gewaardeerde collega-molenaars: **Theo van Bergen, Hans Heijs en Marko Sturm**. Ieder van hen heeft op zijn eigen manier bijgedragen aan onze vereniging. Wij zijn dankbaar dat de opbrengst van de collectebus bij de uitvaart van Hans Heijs ten goede kwam aan de Molenvriend Land van Cuijk e.o. Familie Heijs, hartelijk dank hiervoor.

Bestuurszaken:

- Harm van Es is nu interim-voorzitter en heeft het voorzittersoverleg van de Brabantse molenverenigingen en -stichtingen bezocht. Hij zal hierover nog verslag doen.
- Voor het komende jaar willen wij weer op 2e Paasdag een **Molendag** organiseren en ook een **excursie**. Details volgen later.
- Op de bestuursradar staan verder: de **Omgevingswet** van de gemeente Land van Cuijk en de introductie van het **nationale molenpaspoort**.
- Wij volgen ook de opstelling van een **veiligheidsvisie** die de gemeente Land van Cuijk wil opstellen voor hun molens.

Ook deze Molenvriend is te vinden op onze website: molenvrienden.nl, evenals de nummers 1 t/m 119.

Persoonlijk is januari altijd een drukke maand vanwege de jaarlijkse voorbereidingen, zoals contributie, sponsoring, het jaarverslag en de **jaarvergadering**. Deze zal dit jaar plaatsvinden op **24 februari in Beugen**, waarvoor u allen van harte bent uitgenodigd.

Met vriendelijke groet,
Walter Cornelissen
Secretaris

Bij overname van artikelen en/of foto's, auteur en eventuele bron(nen) vermelden. Tevens hiervan melding maken bij de uitgeefster of redactie van dit blad.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen niet, danwel ingekort te plaatsen en stelt zich niet aansprakelijk voor eventueel gemaakte fouten of anderszins ontstane ongemakken.

IN MEMORIAM HANS ALTEMÜLLER

Op 8 april 2025 is op 93 jarige leeftijd overleden Hans Michael Altemüller. Hans Altemüller werd op 31-10-1931 te Hamburg geboren en overleed op 08-04-2025 te Kalkar.

Hans heeft in 2004 zijn opleiding tot molenaar gedaan op o.a. molen De Reus te Gennep en de Voortuitgang in Oeffelt. Hier hebben we Hans leren kennen als een vriendelijke en bekwame collega met het hart op de goede plaats. Hij behoorde toen hij geslaagd was, tot de oudste geslaagde molenaar van dat jaar en is nog persoonlijk samen met de jongste molenaar door prins Friso van Oranje Nassau, als beschermheer van de Hollandse Molen, gefeliciteerd. Een foto als aandenken hiervan hangt nog altijd op molen De Reus.

Hans was een van de initiatiefnemers om de molen aan de Hanselaer Tor in Kalkar weer nieuw leven in te blazen en hier ook met de opleidingen tot molenaar te starten. Hans is vele jaren actief geweest op ‘zijn’ molen aan de Hanselaer Tor en zette met regelmaat de molen op de wind om te draaien, waarbij hij geïnteresseerden het maal-proces uitlegde.

Zijn vreugde en passie voor het molenaarsvak gaan echter ver terug in de tijd. Zo is er een watermolen in zijn familie, die in Eppendorf staat. Deze molen werd rond 1777 gebouwd door de betovergrootvader van Hans Michael en hij heeft, ook vanuit Kalkar, altijd een band met deze molen gehouden.

Altemüller bei der Arbeit

In 2015 trok hij samen met Dr. Elisabeth Zenses door de regio van de Nederrijn en het Ruhrgebied. Samen hebben ze meer dan 500 molens in kaart gebracht die nu in de database van in Kultur Landschaft Digital (KuLaDig) te vinden zijn. Elisabeth organiseerde de tochten en Hans Michael fotografeerde de objecten. Wij gedenken Hans Michael als een fijne collega en zullen hem als zodanig in onze herinnering houden.

Peter Pouwels

NIEUWE ROEDE VOOR DE REUS

Op dinsdag 25 november 2025 is een nieuwe roede gestoken bij molen De Reus, de nummer 197 van Beijk. Na 54 jaar hebben we afscheid genomen van de oude binnenroede van de firma De Bie uit Sprang Capelle, omdat deze niet meer aan de huidige eisen voldeed.

De oude roede had nog een vrij vlakke zeeg, waarschijnlijk overgenomen van de voorganger, een Pot roede. Van deze roede is in 1943 de zeeg vlakker gemaakt, omdat er toen het van Bussel stroomlijnprofiel op kwam, dat al voor de nodige trekkracht zorgde. Omdat we een oud Hollands gevlucht hebben is de zeeg met het maken van de nieuwe roede hersteld en dieper gemaakt, wat meer passend is bij een dergelijk gevlucht, voor een korenmolen.

Globale situatie	**oude**	**nieuw**
Heklat 1:	-3,5 graden	-3,0 graden
Heklat 5:	2 graden	6,4 graden
Heklat 10:	10 graden	13,5 graden
Heklat 15:	13 graden	18,1 graden
Heklat 20:	17 graden	20,5 graden
Heklat 25:	18 graden	20,9 graden
Heklat 30:	17 graden	18,0 graden

Opbouw roede (end) in plaatmateriaal vanaf midden naar tip:

Plaatdikte	**Lengte**
12 mm	1500 mm
10 mm	1640 mm
8 mm	1800 mm
6 mm	2540 mm
4 mm	6020 mm
Totaal	13500 mm

32 x heklat (45x55 mm) min. 60 mm uit de kant!
16x kikker steek 600 mm
2x wigschot 12 mm
gewicht roede (kaal) 1605 kg
gewicht met tuigage 2168 kg
poring 400 mm
roede profiel 360 x 90 naar 190x90 mm
Omdat het bovenste heklat van de binnenroede bij de oude situatie al tegen de muur van de molen aankomt (en we geen dubbele wafel willen) hebben we besloten deze hoek dan ook niet groter te maken. Ook is de porring wat groter gemaakt zodat de heklatten volgens de nieuwste voorschriften minimaal 6 cm uit de kant zitten.

De nieuwe roede Beijk nummer 197 is gemaakt van Cortenstaal, S355J2W (+N). Dit is een staalsoort die duurzamer is als gewoon constructie staal.

Levensduur
De nieuwe roede, met een lengte van 27 meter, is gemaakt volgens de nieuwste voorschriften, waarbij de levensduur is berekend uitgaande van het gebruik, de windsnelheid en de belasting. Bij de berekening van de piekbelasting is het uitgangspunt vangen bij een hoge wind van 13 m/s en 100 enden, waarbij de stoptijd 30 seconden is. Voor de levensduur berekening is het uitgangspunt een maximum aantal draaiuren per jaar (1500 h/jr.) en het draaien bij een windsnelheid (8 tot 9 m/s). Onder deze omstandigheden heeft de roede een levensduur van 50 jaar.

Het aantal uren per jaar is het maximum dat gehaald wordt in de levensduurberekening met wind- en gewichtsbelastingen. Als de molenaar minder draait dan wordt een lager aantal uren gehaald. De molenroeden gaan dan langer mee. Op deze wijze kan de molenaar zelf bepalen wat de levensduur van zijn roeden zal zijn.

Peter Pouwels

Eindelijk is het er, een boek over molenstenen. Na jarenlange samenwerking tussen molendeskundigen, archeologen en een geoloog verschijnt onder leiding van redacteur Jan Scheirs een boek in samenwerking met de auteurs Wirard Beek, Rob Houkes, Marian Melkert, Jan Roymans en Peter Pouwels.

IN MEMORIAM MARKO STURM

Marko op de invaart

In memoriam Marko Sturm. Lid no. 76 van onze vereniging.

Tot onze grote ontsteltenis zijn wij deze week geconfronteerd met het bericht dat onze mede molenaar en gewaardeerd lid van de redactie van de Molenvriend zeer onverwacht is overleden. Een door ons gewaardeerd lid en begeesterde collega-molenaar is niet meer onder ons.

Op tienjarige leeftijd bezocht Marko met zijn ouders de Martinus tijdens een molendag. Daarna kwam hij geregeld met of zonder zijn ouders naar de molen. Toen hij op de middelbare school zat kwam hij iedere zaterdag alleen naar de molen. Soms, bij erg slecht weer, reed hij met Frits en Hans mee. Marko was zeer leergierig en begreep al snel het reilen en zeilen op de molen. Zijn opleiding verliep voorspoedig. Met het examen wachtte hij een tijdje in verband met zijn studie. Uiteindelijk deed hij toelatingsexamen op een bitterkoude dag op de molen in Geldrop. Frits was hierbij notulist. Ook het landelijk examen werd met succes behaald. Na zijn afstuderen heeft Marko enige jaren in Berlijn gewoond en gewerkt. Daar draaide hij op een Berlijnse molen.

Na terugkomst in Nederland ging Marko aan de slag als molenaar samen met Frits Harteman en Hans Heijs op de Martinus te Beugen; de molen waar hij de rest van zijn leven als molenaar op gedraaid heeft. Ook de laatste jaren terwijl hij niet meer in Boxmeer woonde, draaide hij hier nog regelmatig op zaterdag.

Marko werkte ook actief mee bij de Molenvrienden. Vele jaren redigeerde hij ons blad. Nummer 40 van de Molenvriend was het eerste nummer waar Marko aan meewerkte. Dit nummer kwam uit op 2 december 1999. Hieronder een citaat uit de mededelingen van de redactie van dat nummer.

´De lay-out is voor de eerste keer door ons nieuwe redactielid Marko Sturm verzorgd. Deze wijziging van de redactie betekent tevens dat U voortaan Uw kopij per e-mail in kunt leveren. Het adres vindt U in Colofon´.

De kopij voor nummer 120 die nu voor u ligt, was net naar zijn e-mailadres verstuurd, maar daar heeft hij helaas niets meer mee kunnen doen. Bijna 80 nummers van de Molenvriend zijn dus door Marko samengesteld en deze hadden allemaal een hoge kwaliteit. De Molenvriend is een van de belangrijkste uitingen van onze vereniging en daarbij was de inbreng van Marko van groot belang. De redactie zal hem dan ook zeker missen.

Wij kennen Marko als een zeer rustige en gedegen molenaar, weinigen van u zullen dan ook weten wat hij in het dagelijks leven zoal deed. Om hier een beeld van te krijgen heb ik een klein stukje gekopieerd van het in memoriam dat de UT Twente op haar website heeft geplaatst.
Dit geeft een duidelijk beeld van Marko zoals wij hem niet kenden.

"*Marko Sturm was een zeer gerespecteerde onderzoeker binnen de XUV Optics-groep in Twente, met sterke en duurzame banden met collega-onderzoekers aan de UT, ASML, Zeiss, VDL en TRUMPF.*

Zijn werk op het gebied van oppervlakte-analyse richtte zich op de fysisch-chemische interacties van energetische fotonen met nanoschaaloppervlakken en dunne films"

Marko we gaan je missen.

Namens alle Molenvrienden
Harm van Es

(Foto: Marko in 2011)

KOFFIE OP DE MOLEN

Zoals op de laatste jaarvergadering is afgesproken gaan we een aantal keer per jaar een ‘koffie op de molen’ organiseren om de onderlinge band van de molenaars te verbeteren. Tevens kunnen we dan ook weer eens uitgebreid een andere molen van binnen en buiten bekijken.

De eerste keer was op 22 mei op De Hamse Molen in Wanroij bij Jan Selten en Martijn v.d. Hulsbeek.

De tweede koffieavond was op 21 augustus op de Martinus molen in Beugen dus op bezoek bij Pieter Aarts en Harm van Es. Op uitnodiging kwam John Houben het onderwerp ‘Val bescherming’ behandelen. John behandelt dit onderwerp ook voor zijn leerling molenaars.

Het is zeker niet de bedoeling om op elke koffieavond een gespreksonderwerp aan te dragen, maar deze keer was daar een aanleiding voor.

Jos van der Heijden is onlangs verhuisd naar een nieuw appartement. Iemand die hierbij betrokken was dacht dat het zinvol was om voor de bewoners een valbeschermingsset te kopen zodat ze zelf onderhoud op het dak konden uitvoeren. De bewoners hebben hiervoor echter vriendelijk, maar heel duidelijk bedankt. Er was dus een complete set over. Deze is ter beschikking gesteld aan de Molenvrienden Land van Cuijk e.o.

Laat ik alvast even duidelijk maken dat deze set niet geschikt is voor gebruik op de molen. De set is namelijk bedoeld voor horizontaal gebruik, bijvoorbeeld tussen twee schoorstenen. Op de molen werken we verticaal en dat vraagt om een ander type beveiligingsset.

Er is met John afgesproken om voor de molenaars die dat een keer willen meemaken een demonstratie te organiseren met daarbij een instructie hoe om te gaan met de juiste materialen.

Uiteraard leverde dit voldoende gesprekstof op. Deze avond, waarbij de sfeer uitstekend was, voldeed dan ook helemaal aan de doelstelling om eens lekker bij te kletsen met andere molenaars.

Omdat het zeker de bedoeling is om van deze avonden een traditie te maken is er al een volgende ‘Koffie op de molen’ afgesproken op de Zeldenrust in Overasselt. De datum volgt nog. Maar dit is natuurlijk iets wat vraagt om lange zomeravonden.

Mocht je het een keer willen organiseren op je eigen molen en wil je graag weten hoe dat in de praktijk werkt neem dan gerust contact op met ondergetekende.

Namens de molenaars van de Martinus
Harm van Es

(ter illustratie koffiedrinkende molenaars)

INDIENING ZIENSWIJZE MOLENBIOTOOP

Vereniging Molenvrienden Land van Cuijk e.o. dient zienswijze in tegen het Ontwerp Omgevingsvisie gemeente Land van Cuijk.

We weten niet wat de stand van zaken in de overige gemeenten van ons werkgebied (Bergen, Gennep, Mook & Middelaar, Heumen) is. Iedere gemeente volgt hierbij haar eigen traject met wettelijk voorgeschreven stappen.

De zienswijze hebben we ingediend naar aanleiding van een gemeentelijke publicatie, raadpleging van een zeer lijvig ontwerprapport, hulp van redactielid Pieter Weerts en van een raadsfractie. Voor de liefhebbers is dit ontwerp te lezen op: https://ons.landvancuijk.nl/actueleprojecten/omgevingsvisie+land+van+cuijk/ontwerp-omgevingsvisie/default.aspx

(foto: AI)

De Omgevingsvisie is een plan voor beleidskeuzes en dient als basis voor het Omgevingsplan. Het Omgevingsplan vervangt de huidige bestemmingsplannen. Gedurende de diverse stappen kunnen zienswijzen worden ingediend.

In het Ontwerp Omgevingsvisie is niets opgenomen over de biotoop van onze wind- en watermolens, zowel wat betreft het functioneren als de belevingswaarde. Er wordt slechts verwezen naar het pioniersverleden van onze voorouders die hard moesten werken en hun graan lieten malen met de oude molens. De consequentie zou kunnen zijn dat er geen bescherming is tegen aantastingen van het monument, waaronder het gebrekkig kunnen functioneren door het ontbreken van voldoende wind of water.

Reden dat onze vereniging nu al in een vroeg stadium hiervoor de wettelijke aandacht vraagt. Ook ter behoud van rechten als in het vervolg naar het Omgevingsplan de molenbiotoop niet in de aandachtspunten wordt meegenomen.

Natuurlijk houden we jullie op de hoogte van de ontwikkelingen.

Namens ons bestuur,

Jan van Riet

IN MEMORIAM HANS HEIJS

Op zondag 16 november hebben we tijdens een drukbezochte bijeenkomst bij Hotel Riche in Boxmeer afscheid genomen van oud-molenaar Hans Heijs. Hij mocht 99 jaar worden. Harm van Es hield een korte toespraak namens de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk en namens de molenaars van de Martinusmolen (Beugen), om zo de inzet van Hans voor de molenwereld in herinnering te roepen.

Frits Harteman en ondergetekende hebben jarenlang samen met Hans op de Martinus gewerkt. Frits herinnert zich nog dat Hans' eerste vrouw Ger hem in 1986 attent maakte op een oproep van onze vereniging om nieuwe molenaars te werven. Als achterkleinzoon van Bartholomeus Heijs, de eerste eigenaar en molenaar van de Martinus, had Hans wel oren naar deze hobby. Samen met zijn vriend Frits begon hij aan de opleiding voor vrijwillig molenaar om uiteindelijk 25 jaar actief molenaar te zijn.

De ouders van Hans hadden een bakkerij en supermarkt. Zelf heeft Hans ook een aantal jaren bij zijn vader in de bakkerij gewerkt. Met ook nog een molenaar in de familiegeschiedenis dus een ideale achtergrond om molenaar te worden, zou je zeggen… Maar, zoals zijn zoon Tjeerd tijdens de afscheidsbijeenkomst aanhaalde, deed Hans' aankondiging dat hij vrijwillig molenaar werd hier en daar toch wat wenkbrauwen fronzen. Met zijn hoogtevrees durfde Hans nog geen TL-balk in de supermarkt van Tjeerd te verwisselen, dus om molenaar te worden zou hij nog wel wat angst moeten overwinnen.

Tijdens zijn opleiding op de Vooruitgang in Oeffelt werd Hans wat dat betreft meteen in het diepe gegooid. De zolders van de molen waren nog niet allemaal voltooid, zodat je met een lange ladder naar de kap moest klimmen om de lagers van de bovenas te smeren. Zo zie je maar, ondanks wat hoogtevrees kan iemand toch windmolenaar worden.

Later gingen Frits en Hans samen draaien op de Martinus. Hans was maar wat trots dat hij op de molen van zijn overgrootvader mocht werken. Hij kon er enthousiast over vertellen en was een goede gastheer voor bezoek van de molen. Na het overlijden van zijn vrouw Ger werd Jacqueline van Bergen zijn levensgezel. Jacqueline had familie in Frankrijk en deze buitenlandse gasten werden ook altijd met veel trots op de molen ontvangen. Hans was een echte levensgenieter. Toen we Duitse leerlingen op de molen hadden was er regelmatig, of beter gezegd, wekelijks gebak bij de koffie, waar Hans van genoot.

Naast molenaar van de Martinus was Hans van 1989–2001 penningmeester van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk. Voor de vereniging heeft hij ook vele tegels met een afdruk van een standerdmolen gebakken in zijn pottenbakkersoven. Het was ook mede een initiatief van Hans om ansichtkaarten van de Martinus uit te geven die werden verkocht op de molen en via de plaatselijke boekhandel in Boxmeer.

Frits herinnert zich nog goed dat Hans overal op af durfde te gaan. Frits en Hans zijn veel op pad geweest om onderdelen te verzamelen om het tweede steenkoppel van de Martinus compleet te maken. Molenmaker Harrie Beijk had nog wel een bolspil en rijn liggen, maar wilde deze toch eigenlijk niet kwijt. Voor Hans was het geen belemmering om het later nog eens te vragen, waarop de bolspil en rijn mee mochten naar Beugen.

In 2008 hadden Hans en Frits het voornemen om het 140-jarige jubileum van de Martinus te vieren, in combinatie met het feit dat ze samen al meer dan 20 jaar actief waren voor de Martinus. Ze hadden zelf een klein feestje in gedachte, maar dat was buiten Jacqueline gerekend. Met haar organisatietalent maakte ze er een groot molenfeest van. Uit handen van de burgemeester kregen Hans en Frits de eerste gouden speld van verdienste van de gemeente Boxmeer uitgereikt. De aanwezigen konden ook aanschouwen dat Hans' vaardigheden op het gebied van keramiek verder gingen dan molentegels en potten. Een eerder door Hans gemaakte sculptuur op basis van wielen uit de korenmolen was ter gelegenheid van deze dag in brons gegoten, als blijvend geschenk voor de gemeenschap van Beugen.

In 2011 hebben Frits en Hans samen afscheid genomen als molenaar van de Martinus, na 25 jaar trouwe dienst. Vanwege zijn examenvrees heeft Hans na een eerste poging geen moeite meer gedaan om het molenaarsdiploma te behalen. Gelukkig hebben Frits en Hans altijd op volledig gelijkwaardige basis samengewerkt als molenaar en was dit voor collega-vrijwilligers op de molen ook vanzelfsprekend.

Ook na zijn afscheid als actief molenaar bleef Hans een fanatiek verzamelaar van molenboeken. Ook nu hij niet meer onder ons is, laat hij toch een blijvend geschenk voor de molenliefhebbers in Land van Cuijk en omstreken na. Hans heeft zijn collectie boeken geschonken aan onze vereniging en hiervoor speciaal een boekenkast laten maken die sinds enkele jaren in de molen de Vooruitgang te Oeffelt staat. Zijn collectie blijft op die manier te raadplegen voor o.a. de leerlingen die daar les hebben.

Marko Sturm
foto uit archief Pieter Aarts

25 JAAR MOLENAAR

Terugblik op een geslaagde Open Dag: 25 jaar molenaarschap Stefan en Bianca Willems op korenmolen Jan van Cuijk

Op zondag 16 november vierde Stefan Willems een mijlpaal die niet alleen zijn eigen vakmanschap eer aandoet, maar ook de rijke molentraditie van onze regio: 25 jaar officieel molenaar op korenmolen Jan van Cuijk. Ondersteund door zijn vrouw Bianca die al bijna hetzelfde aantal jaren de molenwinkel runt, hebben ze dit samen kunnen klaren. De open dag die ze ter gelegenheid daarvan organiseerden, werd een warm, drukbezocht en bijzonder jubileumfeest.

Vanaf het middaguur liep het erf vol met belangstellenden: vaste bezoekers, molenvrienden, collega-molenaars, buurtgenoten en nieuwsgierige voorbijgangers die zich lieten meevoeren door de sfeer van de draaiende wieken.

Stefan nam uitgebreid de tijd om bezoekers rond te leiden, terwijl Bianca de bezoekers hartelijk ontving in de molenwinkel, en ze te vertellen over hun werkzaamheden op de molen. Met zichtbaar plezier praatte ze over de techniek, hun werkzaamheden in de molenwinkel, de historie en de kunst om wind en werktuig samen te laten werken.

De open dag bood daarnaast een mooi inkijkje in hun beide ambities. Want hoewel ze al een kwart eeuw “meedraaien”, is het werk nog lang niet gereed met de molen en molenwinkel. Ze hebben nog ideeën en plannen genoeg voor de toekomst voor de molen aan de rand van Padbroek.

De vele felicitaties, cadeautjes en warme woorden maakten duidelijk hoezeer de inzet van Stefan en Bianca wordt gewaardeerd. Het was een dag vol trots, verbondenheid en bewondering voor deze twee vakmensen die het molenaarschap niet alleen beoefenen, maar écht beleven.

Met dank aan alle bezoekers, vrijwilligers en betrokkenen die deze feestelijke mijlpaal extra glans hebben gegeven.

Geschiedenis van de molen in het kort

1869 - Bouw van de molen als graan/schorsmolen
1905 - Overgang naar uitsluitend graan malen
1940 - Oorlogsschade
1943-1972 - Beroepsmolenaar Sjef Kessels
grootvader van Stefan
1971 - Overname door de gemeente
2000 - Nieuwe generatie molenaars: Stefan
2005 - Molen weer volledig maalvaardig
Heden-Een levend monument

MOLENONDERZOEKER

Het leven van een molenonderzoeker:
over puzzelstukjes en passie.

In een van de vorige Molenvrienden heb ik mezelf voorgesteld en verteld dat ik samen met neef Tonny een boek ga schrijven over de Martinus, de molen van mijn vader en mijn opa, naar wie de molen is vernoemd. Tonny doet de beelden en ik het bronnenonderzoek en de teksten. Daar ben ik ondertussen anderhalf jaar mee bezig en het is bijzonder leuk om te doen. In dit artikel geef ik wat meer inzicht in mijn reis.

Het leuke is dat je met allerlei mensen in contact komt die wat weten over de geschiedenis van Beugen, de drie molens daar en hun molenaars.

Ook het bezoeken en inkijken van archieven is heel interessant. Bijzonder was bijvoorbeeld mijn bezoek aan de Beeldbank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed in Amersfoort waar ik alle tekeningen heb gezien die Anton Sipman heeft gemaakt van de Heidebloem.

Bijzonder is ook de samenwerking die ik heb met Harm, Pieter en Frits. Harm en Pieter hebben een enorme Google-drive met heel veel beeld-materiaal waar we uit kunnen putten. En met Frits heb ik regelmatig contact. Hij weet heel veel. Laatst heb ik hem een advertentie gestuurd uit 1906 waarin Manus Heijs, de opa van Hans, en de toenmalige eigenaar van de Martinus, een prijsopgave vraagt voor zeven magneten. Aan Frits de vraag waar magneten voor nodig zijn op de molen. Hij gaf aan: om ijzer uit het koren te halen voordat het de kaar in gaat.

Iets wat mij ook mateloos intrigeerde was of Keizer Karel V in 1550 wel of niet in eigen persoon aanwezig was bij zijn inhuldiging als Heer van het Land van Cuijk op de molen op de Molenberg in Beugen. In ons boek leest u het antwoord....

Een ander persoon waar ik veel steun aan heb is Peter Pouwels en dat brengt me op het grote ontbrekende puzzelstukje dat we nog zoeken.

We hebben oude documenten van het hele vergunningenproces van de Martinus, we weten sinds de jaren 90 ook dat er onderdelen van een wipmolen zijn hergebruikt in de Martinus en er is een vermoeden welke wipmolen dat kan zijn, namelijk de Mertse molen in de polder van Herwijnen. Maar dat weten we niet zeker en we weten ook niet wie de Martinus heeft gebouwd.

Met dit puzzelstukje ben ik de afgelopen weken druk geweest daarbij zeer geholpen door Harm, Pieter en Peter. In eerste instantie kreeg ik van Peter informatie over Josephus van der Steen, Gerardus Willems en Johannes Jochijms. Alle drie personen die mogelijkerwijs bij de bouw van de Martinus betrokken zouden kunnen zijn geweest in de periode 1867-1868. Josephus van der Steen omdat hij ongeveer in dezelfde periode de molens in Katwijk en Cuijk bouwde, Gerardus Willems omdat hij uit Beugen kwam, in de buurt van de Heidebloem woonde (de eerste molen van Heijs in Beugen) en met Josephus van der Steen samenwerkte en Johannes Jochijms omdat hij molenmaker was en in Beugen woonde. Van geen van deze drie personen hebben wij echter bewijzen kunnen vinden dat ze betrokken waren bij de bouw van de Martinus.

Dan maar eens proberen uit te vissen wie de Mertse molen bij de sloop in 1860 heeft gekocht. De Mertse molen is een van de vijf molens van de polder van Herwijnen. Het archief van deze polder is ondergebracht bij het Regionaal Archief Rivierenland in Tiel. Harm en ik gaan medio december naar Tiel om een aantal documenten te bestuderen die niet gescand kunnen worden. Een aantal documenten kon wel gescand worden en hebben ons meer verwarring opgeleverd dan dat ze helderheid gaven.

In een van die documenten wordt namelijk de verkoop van de Merksche molen aangekondigd en beschreven. Merksche molen lijkt sterk op Mert of Mark (zoals de Mert vroeger heette), maar de verkoop is pas in september 1880. Eerder werd gedacht dat de Mertse molen in 1860 werd gesloopt. Is het dan de Middelste of Laaglandse molen die bedoeld wordt, want die zou in 1880 zijn gesloopt? Maar waarom wordt dat niet als zodanig opgeschreven? Feit is wel dat volgens het document een wipmolen wordt verkocht voor 375 gulden aan Wilhelmus Looijen, timmerman te Herwijnen.

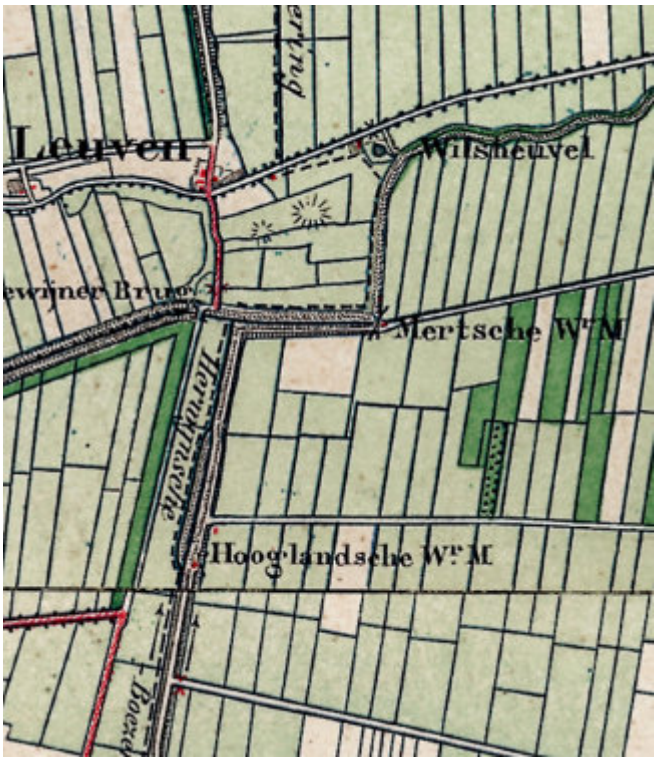

Om de verwarring nog groter te maken adviseert Peter mij om Topotijdreis eens te bekijken: daarop is te zien dat de Mertse molen veel langer op de kaart blijft staan dan de Laaglandse molen, terwijl het volgens eerdere bronnen (met name artikelen van Jan Knegt) andersom is.

Harm suggereert zelfs dat misschien wel een van de twee voormolens in de polder Herwijnen is gebruikt voor de Martinus. Deze molens zijn immers in 1860 afgebroken. Dus dat past. Maar het dendrochronologisch onderzoek van de donsbalk in de Martinus heeft uitgewezen dat de boom die voor die balk gebruikt is, is geveld in 1706. Als het goed is, zijn de voormolens echter nog voor 1699 gebouwd. Dus dat past niet, althans als die bouwjaren kloppen.

Dit alles maakt het onderzoek naar de Martinus zo leuk. Het is geen gespreid bedje waarin je terecht komt, het is puzzelstukjes zoeken en op elkaar passen. En passant leer ik van alles over wipmolens. Ik heb er onlangs ook een bezocht in Hellouw, vlakbij bij Herwijnen. Geweldig is dat. En waar ik ook kom op een molen, ik zie mensen met passie. Ik zag dat bij mijn vader, en zie het ook bij Harm, Pieter, Peter en nog veel meer molenaars! En die passie slaat gewoon over op mij.

Tot slot: als iemand nog informatie heeft over een van de hierboven beschreven gebeurtenissen of personen dan hoor ik dat heel graag. Het boek over de Martinus komt in 2026 uit. Iets om naar uit te zien in het nieuwe jaar!

Martin van den Berg

(Noot redactie:
Meer weten over het uitgevoerde dendrochronologisch onderzoek?
Zie het artikel van Frits Harteman in De Molenvriend 33, november 1996 en van Nico Jurgens in De Molenvriend 22, oktober 1993.)

AAN DE LICHT: LARS SPICKERMANN

Deze keer in de rubriek ‘aan de licht’ een gesprek met Lars Spickermann. Lars was recent nog leerling-molenaar in Oeffelt en hij heeft de meeste molens in onze regio al bezocht. Dus grote kans dat veel van onze molenaars hem op bezoek gehad hebben.

Zoals je aan zijn naam al kunt afleiden is Lars geboren en getogen in Duitsland. Hij is ruim 17 jaar geleden geboren in Kleef en woont nu in Uedem, tussen de velden. Op de vraag sinds wanneer hij geïnteresseerd is in molens antwoordt hij stellig: vanaf mijn eerste levensjaar! Hij verwijst dan naar de interesse in een ventilator in het restaurant van zijn grootouders. Al in zijn vroege jeugd heeft hij met zijn ouders molendagen bezocht. Vanuit de kleuterschool herinnert hij zich nog een bezoek aan de Kriemhildmühle in Xanten. Toen mocht hij al een stukje in het gevlucht klimmen. Hij vond het geweldig om zo’n grote machine in werking te zien. Geïnspireerd door de bezoeken aan diverse molens is Lars zelf een modelmolen gaan bouwen. Deze 5 m hoge stellingmolen staat bij zijn ouders in de tuin.

Via Ludger, molenaar/eigenaar van de Rust en Arbeid in Ven Zelderheide, is Lars bij de opleidingsmolen in Oeffelt terecht gekomen. Als jongeman zonder rijbewijs is de opleiding mede mogelijk gemaakt door zijn ouders en grootouders, die hem trouw elk weekend naar een molen brachten. Op zijn 15e is hij aan de opleiding begonnen en na het toelatingsexamen op de Jan van Cuijk is hij dit najaar al geslaagd op de Hamse molen in Wanroy! Op dit moment is hij één van de molenaars op de Lohmühle in Baerl.

Wat hem zo aanspreekt in het molenaarsvak is het werken met een grote machine, waarmee meer dan 100 jaar geleden ook al mensen gewerkt hebben. Het is geweldig om te zien, hoe een beetje wind zo’n groot en zwaar werktuig aan kan drijven. Het is ook mooi, dat elke draaidag een beetje anders is en dat je ook met het weer bezig moet zijn. Naar zijn schatting heeft Lars al meer dan 100 molens bezocht.

Zijn eerstvolgende project is zijn rijbewijs halen. Dan hoeft hij zich niet langer te laten rijden. Maar daarna richt hij zich weer op molens: hij wil op de Steprather Mühle in Waldeck van een gediplomeerd molenaar leren malen.

Veel van de molenaars in het land van Cuijk en omstreken zijn op latere leeftijd molenaar geworden. Het was aanstekelijk om zo’n enthousiaste jonge molenaar te interviewen.

Lars, het ga je goed en je bent altijd welkom op onze molens!

MOLENS IN DE REGIO

Ronde stenen bergmolen Nooitgedacht te Afferden

Weinig nieuws na de grote groep Noorse jongeren (55 man en vrouw). Het beste nieuws is dat we daar een MIO hebben, de buurman, die de opleiding op de Reus doet.

Deze week wordt weer de traditionele kerstversiering opgehangen.

Appie en Frans

Ronde stenen bergmolen Martinus te Beugen

Op zoek naar de geschiedenis van de Martinus kom je in de Tielsche Courant van 6 maart 1862 tegen waarom er niet gerookt mag worden op en zelfs bij een molen:

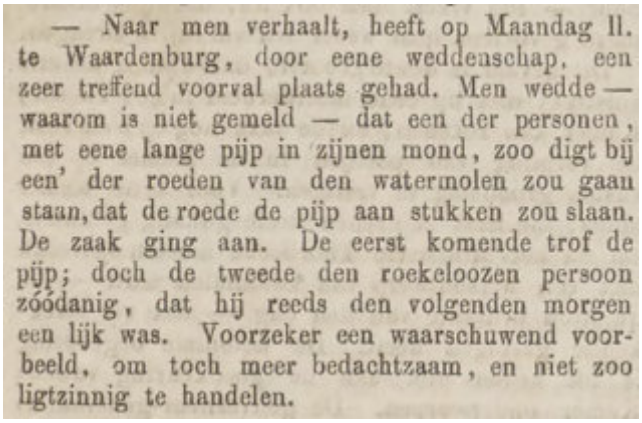

— Naar men verhaalt, heeft op Maandag ll. te Waardenburg, door eene weddenschap, een zeer treffend voorval plaats gehad. Men wedde — waarom is niet gemeld — dat een der personen, met eene lange pijp in zijnen mond, zoo digt bij een' der roeden van den watermolen zou gaan staan, dat de roede de pijp aan stukken zou slaan. De zaak ging aan. De eerst komende trof de pijp; doch de tweede den roekeloozen persoon zóódanig, dat hij reeds den volgenden morgen een lijk was. Voorzeker een waarschuwend voorbeeld, om toch meer bedachtzaam, en niet zoo ligtzinnig te handelen.

Dit stukje over de Martinus begint in 2024 met een inspectie van de bliksemafleider door de Fa Goossen. De dakgoten bleken niet verbonden te zijn met de regenpijp die aan de binnenkant van de staart loopt.

15 Januari 2025 kwamen de monteurs van de Fa, Goossen met een hoogwerker om de dakgoot te verbinden met de regenpijp. Uit de dakgoot komen twee pijpjes die uitkomen in de regenpijp. Er werd een metalen band om de twee pijpjes gemaakt en met een kort aardkabeltje verbonden aan de regenpijp.

26 Februari komt de inspecteur opnieuw voor een geplande inspectie…. Wat blijkt: de metalen band had niet om de twee pijpjes gemogen. Elk pijpje had een eigen band moeten hebben met een eigen aardkabeltje. Ook bleek dat de regenpijp uit drie delen bestaat die in elkaar geschoven zijn. Goed voor de afwatering niet voor de geleiding mocht de bliksem in slaan.

18 juni 2025. De Fa Goosen komt met een hoogwerker om de dakgoten met elkaar te verbinden en de pijpjes van een nieuwe band te voorzien en te aarden aan de regenpijp. De drie stukken regenpijp worden nu dus verbonden met elkaar en er wordt een eindmeting verricht om te controleren of alles naar behoren werkt.

Wel een manier om je eigen monteurs aan het werk te houden.

Voor de rest is er niet veel bijzonders te melden over de Martinus. Wij hebben een aantal buitenlandse groepen op afspraak gehad voor een rondleiding. Verder zijn wij elke woensdag op de molen en maakt de Martinus zijn omwentelingen. Op dit moment zitten wij voor het eerste half jaar van 2025 rond de 45.000 omwentelingen.

Herstel van belt en muur van de Martinus

Sinds Harm en ik op de Martinus draaien is de belt aan de rand sterk afgerond door uitwatering. Op sommige plaatsen moesten wij eerst op een kruipaal gaan staan voordat wij in de wiek konden klimmen. Nadat Harm dit aangekaart had bij de gemeente heeft een grondverzetbedrijf de opdracht gekregen dit op te lossen.

Camiel Damen, projectleider van EAGM, die het onderhoudsplan voor de Martinus geschreven heeft, had zijn twijfels over het metselwerk van de dichtgemetselde invaart aan de westkant. Ook vond hij op sommige plaatsen het voegwerk op maaiveld hoogte verdacht. Nu er toch een minigraver van grondwerker Dennis Peters op de belt bezig was, kon gelijk een deel van de oude invaart vrijgegraven en geïnspecteerd worden.

Op advies van Camiel zijn de gevelspecialisten Sluiters en Terbart er bij gehaald om het metselwerk te controleren en eventueel te herstellen. De invaart bleek met een klakzandsteen dicht gemetseld te zijn. Deze steensoort neemt veel vocht op. Besloten is om de hele invaart vrij te graven en het metselwerk waterdicht te maken met een bitumen laag. Leuke bijkomstigheid was dat onder in het gat de oude betonvloer van het motorhok vrij kwam. Deze ligt dus nog onder de belt. Ook kwam er tijdens het graven een behoorlijke hoeveelheid puin naar boven wat de oude vlindermuren en de muren van het motorhok bleken te zijn.

Rondom de romp is een gleuf van 60 cm diep en ongeveer 1,5 meter breed gegraven om de molenromp op maaiveldhoogte te kunnen controleren. Al snel bleek dat rondom veel stenen en metselwerk door de jaren heen poreus waren geworden. De gevelwerkers hebben met een pneumatische hamer alle zachte delen weggekapt.

Na het kappen zijn ze begonnen met het metselwerk. Aangezien de gevelspecialisten al jaren in het vak zitten hadden ze nog een voorraad oude stenen die ze over gehouden hadden van eerdere restauraties. Deze zijn gebruikt voor het zichtbare deel van de restauratie. Al het metselwerk wat later weer in de belt verdwijnt, is opgemetseld met een harde steen die geen vocht opneemt.

Nadat de oude invaart waterdicht was, is er eerst een noppenfolie tegenaan gekit om de bitumen laag te beschermen.

Daarna is het gat weer dicht gegooid. Vervolgens konden de gevelspecialisten het laatste stuk van de muur boven en naast de oude invaart herstellen. Nadat de gevelspecialisten klaar waren, heeft de grondwerker met hetzelfde noppenfolie als gebruikt voor de invaart het deel van de romp afgedekt dat onder de grond komt. Na het noppenfolie is er vezelmat in gelegd met daarop een drainagebuis welke is afgedekt met een laag drainagezand en die uitkomt aan de westkant aan de onderkant uit de belt.

Daarna is er een gleuf gegraven midden op de bovenkant van de belt. Hierin is een grondkabel gelegd voor de nieuwe aanstraalverlichting van de Martinus. Vervolgens is Dennis Peters begonnen met het ophogen en vlakken van de belt. Om de belt horizontaal te krijgen is 50 kuub zand aangevoerd. Tijdens het ophogen van de belt moesten ook de kruipalen omhoog gehaald worden. Dit is met de minigraver gebeurd op de ‘ouderwetse’ manier, maar wel met een laser. De grondwerker was niet gauw tevreden en na veel meetwerk verschillen de kruipalen niet meer dan vier mm in hoogte.

Op voorstel van Dennis Peters zijn er op de rand van de opgehoogde belt matten gelegd met een honingraatstructuur. Het gras groeit er gewoon doorheen en de rand wordt hierdoor stabieler.

Pieter Aarts

Harm, Pieter, Marko, Albert en Joke

Ronde stenen bergmolen Jan van Cuijk

Molenerf krijgt karakteristiek aanzien

Goed nieuws voor Molen Jan van Cuijk! Recent heeft het molenaars-echtpaar Stefan en Bianca Willems een WIU-aanvraag bij de gemeente Land van Cuijk ingediend en goedgekeurd gekregen. Dankzij deze subsidie kunnen zij het molenerf opnieuw inrichten en voorzien van elementen die het erf zijn karakteristieke en historische uitstraling teruggeven.

Het plan omvat onder andere het herstellen van oude bestrating, het plaatsen van passende erf-beplanting en het creëren van een sfeervolle entree die de molen nog beter zichtbaar en aantrekkelijk maakt voor bezoekers. Zo wordt het molenerf niet alleen een functionele toegang tot de molen, maar ook een stukje levend erfgoed dat aansluit bij het historische karakter van de Jan van Cuijk. De werkzaamheden staan gepland voor het komende voorjaar, zodat bezoekers in 2026 kunnen genieten van een fraai en authentiek molenerf.

Molen krijgt nieuw verflaag in 2026

In 2026 krijgt Molen Jan van Cuijk een frisse uitstraling. De molenmakers van Beijk zullen de molen geheel opnieuw schilderen, zodat het historische monument niet alleen technisch goed onderhouden blijft, maar er ook weer stralend en verzorgd bij staat. Deze schilderbeurt maakt deel uit van de bredere onderhoudsplannen voor de molen en het erf en draagt bij aan het behoud van het karakteristieke aanzicht dat zo belangrijk is voor bezoekers en de gemeenschap. Met de nieuwe verflaag zal de molen er weer jarenlang piekfijn bijstaan.

Werkzaamheden en uren afgelopen half jaar

In de afgelopen zes maanden hebben Stefan en Bianca Willems samen ruim 200 uur besteed aan werkzaamheden op Molen Jan van Cuijk. Dit omvatte het onderhoud van de molen, zoals controle en het schoonmaken en scherpen van de molenstenen, inspecties van het binnenwerk en het gevlucht, en kleine herstelwerkzaamheden aan het gebouw. Daarnaast werd veel tijd besteed aan het runnen van de molenwinkel en het ontvangen van bezoekers. Dankzij deze inzet blijft de molen maalvaardig en veilig, terwijl bezoekers kunnen genieten van een gastvrije en actieve molenomgeving.

Stefan Willems

Achtkante bergmolen Bergzicht te Gassel

Als molenaar heb je al je zintuigen nodig. En de oren van Jos zijn gelukkig nog prima. Hij hoorde dat er iets niet goed klonk als we maalden. We hebben de steen gelicht en we zagen al snel dat hij gelijk had. De rijn zat een beetje los. Op de foto's kun je zien dat Jos de rijn weer opnieuw heeft vastgezet met gips. Het is een tweetaksrijn, maar het is duidelijk zichtbaar dat er eerder een viertaksrijn heeft gezeten. Zou dat de reden zijn dat hij losgeraakt is?

Verder hebben we onze kerstster weer gerenoveerd. Een deel van de verlichting werkte niet meer. Hij kan binnenkort weer in het gevlucht gezet worden. Dan kunnen wij weer aan onze jaarlijkse onderhoudsklussen beginnen, zoals het wassen van de kammen. We wensen iedereen nog een heel goed nieuw jaar.

Jos, Pieter en Piet

Ronde stenen bergmolen De Reus te Gennep

Vanaf september hebben we vier maal een groep van circa 20 kinderen (groep 3-4-5) van de Elckerlyc school uit Gennep op bezoek gehad. De kinderen hadden op school het thema 'Nederland, het land van de tulpen, klompen en molens', dus werd molen De Reus in Gennep bezocht.

Samen met de kinderen een demo kruien en opzeilen van de molen gedaan. Hierna het proces van het malen van graan laten zien en ervaren door de kinderen om de beurt met de handmolen en wrijfsteen te laten malen om vervolgens het

meel te zeven. Door het maalgoed te splitsen het verschil tussen graan, meel en bloem laten zien en gevraagd wat ze er van kunnen maken. Aan het eind de kinderen nog laten luien om te laten ervaren hoe eenvoudig een zware zak graan omhoog kan worden gehaald. De kinderen waren zeer enthousiast en sommige kwamen zelfs licht bestoven uit de molen. In totaal hebben deze periode meer dan 80 kinderen de molen bezocht.

Vanaf eind oktober hebben wij niet meer met de molen kunnen draaien, omdat de binnenroede door de molenmakers van de firma Beijk was kaal gezet. Op dinsdag 25 november is de oude roede gestreken en een nieuwe roede van Beijk nr. 197 gestoken. Als ik dit stuk schrijf is de roede weer opgehekt en horizontaal gezet met de zeilen in de “natte verf stand”.

Peter Pouwels, ook namens Coby, Jan en Aart

Achtkante bergmolen Gerarda te Heijen

Over de Gerarda is veel te melden, voor wie de mooie (foto)rapportage, gemaakt door Arnold Roelofs, wil bekijken, stuur ik hem graag door.

We hebben een klas Oekrainse kinderen op bezoek gehad. Erg leuk ook dat hun juf gewoon Nederlands met hen sprak!

Er is ook nog een kunstroute geweest met lokale tekenaars en schilders, wat een succes was.

Daarna werden de nieuwe roedes geleverd en wat later kon het werk beginnen! Oude roedes eruit en dan een nieuwe windpeluw. Daarvoor moest de baard eraf en toen zagen we dat de koppen van de voeghouten ernstig verrot waren evenals de burgemeester. Rot weghalen en repareren en dan de windpeluw plaatsen. Dan kan er na veel lobbywerk van Arnold, weer gedraaid worden. Helaas, bij het aanslaan van de roewiggen is er een scheurtje ontstaan in de askop van gietijzer. Over pech gesproken!

Frans en Harry

Ronde stenen grondzeiler Joannusmolen te Heumen

Jaarverslag Joannusmolen Heumen 2025

Afgelopen jaar (november 2024) hebben we de Joannusmolen moeten stilzetten. Na verschillende controles, door verschillende molenmakers en instanties, is gebleken dat de roedes bij het askruis heftig aan het slijten (roesten) zijn.

Van het 12 mm plaatwerk was er al zo’n 6 mm doorgeroest. Wij vonden het zelf niet verantwoord meer om nog langer te blijven draaien. Ook vanuit de instanties en vanuit de gemeente (eigenaar) kregen wij te horen dat dit een wijs besluit is. Na

zo'n 40 jaar is het niet ongebruikelijk dat een roede vervangen dient te worden. Zeker als de molen vele jaren in dezelfde stand heeft stilgestaan.

Gelukkig is onze gemeente van mening dat de drie Heumense molens zo snel als mogelijk moeten worden onderhouden. De ambtenaar, belast met de monumenten portefeuille met daarin de drie Heumense molens, is zeer adequaat te werk gegaan om de juiste vergunningen en subsidies aan te vragen. Helaas heeft zij het gemeentehuis ingeruild voor een nieuwe functie elders. Gelukkig heeft zij heel veel werk verricht m.b.t. het starten van het traject om de Joannusmolen aan een compleet nieuw gevlucht te helpen.

Een dergelijk traject duurt heel lang. Eigenlijk veel te lang, want er moeten allerlei instanties een plasje doen over een dergelijk besluit. Maar zo gaat dat nu eenmaal.

Wij konden niet anders dan geduldig afwachten tot de firma Beijk uit Afferden een begin mocht maken met de ontmanteling van het huidige gevlucht. Niet alleen het gevlucht moet vervangen worden. Ook het rechter voeghout zal vervangen moeten worden als ook de pensteen en de windpeluw. Kortom, een flinke investering in de Joannusmolen om de 131-jarige molen weer aan het draaien te krijgen.

Maar wij hebben niet stil gezeten. In de afgelopen periode hebben wij toch flink wat kunnen werken aan de biotoop rond de molen. Wij hebben ondertussen heel goed contact met onze buren van de camping en mogen dan ook in overleg met henzelf het een en ander (ook op het campingterrein) snoeien. Intussen is er al een aanzienlijk stuk ruimte gekomen in de winddoorstroom vanuit zuidwestelijke richting.

In tegenstelling tot wat in het inspectierapport staat, blijkt dat de kruipalen wel degelijk aan vervanging toe zijn. Inmiddels hebben wij twee van de 12 slechte kruipalen vervangen door nieuwe. Om te onderzoeken of het vervangen van de kruipalen door ons zelf kon worden uitgevoerd zijn we als proef met twee van de slechtste palen aan de zuidkant begonnen omdat hier het gevlucht meestal op vast wordt gezet. Bij de lokale houthandel Peters hebben we twee vierkante eiken palen besteld en die hebben we met de kettingzaag van een kop voorzien.

In de opleiding leer je dat je met een schep een V-vorming gat moet graven, maar tegenwoordig kan je met een mini kraantje een compacte sleuf graven die niet breder is dan de paal. Met een strop trek je makkelijk de oude paal eruit en laat je de nieuwe erin zakken. Op de volgende foto het resultaat. Twee verse zwarte kruipalen in de grond en op de kruiwagen één van de oude. De tweede paal was zo verrot dat hij uit elkaar viel bij het uitgraven.

Op het eerste gezicht lijkt het nog een flinke kruipaal, maar het is juist de kop die ernstig is opengebarsten. Met een flinke trap breken de stukken er zo af. Na dit succes hebben we besloten de overgebleven tien kruipalen ook op dezelfde manier te vervangen. Er liggen inmiddels vier nieuwe balken te wachten om tot kruipaal te worden gemodelleerd.

De molen heeft sinds hij stil was gezet twee keer in de rouwstand gestaan. Voor Frans Jetten en de campingeigenaar die in november 2023 overleden zijn en voor molenaar Henk Vinkers die in augustus 2025 overleden is.

Zoals hierboven al werd beschreven, was het voor de firma Beijk uit Afferden wachten tot zij een ‘Go’ kregen van de gemeente Heumen om het gevlucht van de Joannusmolen te mogen ontmantelen. Gelukkig zit er flink schot in de zaak en is Beijk flink bezig met het maken van een compleet nieuw gevlucht. Het nieuwe gevlucht krijgt net zoals het was weer zelfzwichting op de binnenroede. Terug van weggeweest worden alle wieken voorzien van ‘van Bussel-neuzen’. Tot voor de restauratie in de jaren 80 van de vorige eeuw was het gevlucht immers al voorzien van deze stroomlijn-wiekverbetering.

Op 30 september j.l. werd een aanvang gemaakt met het ontmantelen van het gevlucht. Vanuit Afferden hebben wij al vernomen dat Max met zijn team volop aan het rekenen en tekenen is geslagen om het nieuwe gevlucht zo snel mogelijk gereed te maken. Wij hopen dan ook in het voorjaar van 2026 de Joannusmolen weer met trots te laten draaien. Kortom, dit verhaal heeft een vervolg……..

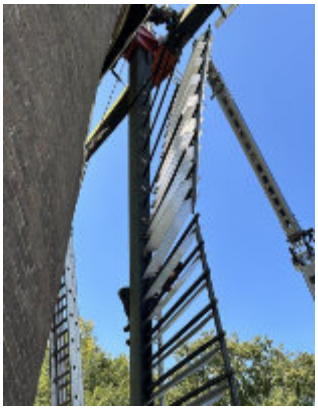

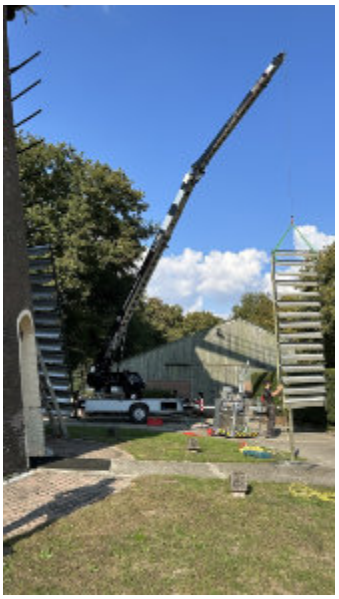

Ron Smit

Molenaars van de Joannusmolen-Heumen

Achtkante stellingmolen te Linden-Katwijk

Begin september heeft de firma Beijk het kapotte steekbord vervangen door een nieuw steekbord en de kromme bordveer door een rechte. Op de vier steekborden hebben we nu een RVS-stalen

borgbout met vleugelmoer. In september en november hebben we het gevlucht in de Brabantse rouwstand gezet voor Theo van Bergen en Hans Heijs.

Als afsluiting van het jaar 2025 is de stelling versierd met kerstverlichting en in de wiek is de verlichte kerstster opgehangen.

Namens de molenaars Peter Simons en Rob Snel

Ronde stenen bergmolen De Korenbloem Mill

We hebben afgelopen half jaar om uiteenlopende redenen slechts op vijf zaterdagmiddagen kunnen draaien. De volgende ‘wapenfeiten’ dienen te worden vermeld:

Tijdens de bliksemafleiding-inspectie vorig jaar oktober kregen we het advies om ook de staart (gemaakt van een oude Fransenroede) te aarden. Dat is afgelopen oktober gebeurd.

In de maand daarvoor hebben we aan drie zeilen nieuwe onderhoektouwen bevestigd. Dat was een mooie gelegenheid om de oogsplits weer eens te oefenen.

Eind vorige maand zijn we begonnen met de aanleg van een centraal afzuigsysteem door de hele molen, waarvoor we gebruik maken van een grote industriële stofzuiger die op de luizolder is geplaatst.

Pieter de Haan, Peter Simons, Ramon Ligthart

Standerdmolen Maasmolen te Nederasselt

Aangezien we maar weinig (mogen) draaien, hebben we weinig nieuws behalve over de biotoop. Afgelopen november heeft ‘de week van de heg’ plaatsgevonden bij de gemeente Heumen. Dit houdt in dat een groep vrijwilligers onder leiding van een deskundige de heggen in het landschap van de gemeente Heumen gaat knippen of vlechten. Ook rond de molen. Al vóór deze week plaatsvond is de dubbele rij eikenbomen die op ongeveer tachtig meter van de molen stond verwijderd. Daar heeft de gemeente een nieuwe plek voor gevonden in Heumen.

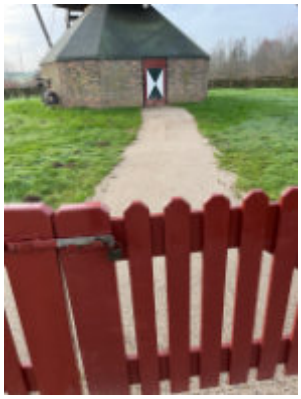

Zij hebben ook in overleg met ons de toegangsweg naar de molen flink verbeterd, verhoogd en geëgaliseerd. De weg loopt nu zelfs door tot de deur. Er komen nog houtsnippers op. De gemeente heeft ons toegezegd dat de heg

tussen ons terrein en dat van onze buurman deze winter aangepakt gaat worden. Wij hebben tevens van deze buurman toestemming om een aantal (hoge) bomen die aan de waterkant op zijn terrein staan, te kappen. Daar gaan we komende winter mee aan de slag. En daarmee wordt de biotoop van onze molen weer een mooi stukje beter.

Er zijn nog meer plannen op het terrein rond de molen. Natuurvereniging Kadans huurt dit van de gemeente, maar is van plan dit terrein af te stoten. Zij kunnen het door personeelstekorten niet meer voldoende beheren. Maar de plannen zijn nog in het 'geboortestadium', dus daarover hopen wij jullie de volgende keer meer te kunnen vertellen.

Vincent en Piet

Ronde stenen bergmolen De Vooruitgang Oeffelt

De boekenverzameling van Hans Heijs is geïnventariseerd door de boekencommissie bestaande uit Frits Harteman en Joke Klarenberg. De boekenverzameling is geplaatst op de molen in Oeffelt. Boeken kunnen uitgeleend worden voor leerdoeleinden.

Een aantal boeken zijn dubbel en worden t.z.t. te koop aangeboden. Een en ander in overleg met het bestuur van de Molenvrienden. De opbrengst is bestemd voor de Molenvrienden en te besteden aan het onderhoud van de verzameling.

Buiten de verzameling van Hans zijn er extra boeken ingebracht door leden van de Molenvrienden e.a.

De inventarislijst van de verzameling zal t.z.t. op de website https://molenvrienden.nl/ te vinden zijn.

John Houben

In Oeffelt zijn met de opleiding bezig: Ben Broekmeijer (Cuijk), Joke Klarenberg (Boxmeer) en Jean Pierre Rossieau (Nijmegen).

Lars Spickermann (Uedem, Dld) heeft zijn molenaarsexamen afgelegd op de Hamse Molen in Wanroij. Hij is geslaagd.

Theo van Bergen, onze mede molenaar, is op 28 september, op 95 jarige leeftijd, overleden. Vooraf aan de uitvaartdienst zijn we met ongeveer 20 medemolenaars bij elkaar gekomen op de molen voor een muldersafscheid. We hebben in de uitvaart van de molen, met passende woorden en een luid applaus, afscheid genomen van Theo. Dit was tevens het afscheid van Theo van 'zijn' molen.

De molen heeft in de Brabantse rouwstand gestaan voor het overlijden van Theo van Bergen en Hans Heijs. https://www.omroeplvc.nl/nieuws/30-9-2025-molen-de-vooruitgang-staat-in-rouw-na-overlijden-molenaar en https://www.omroeplvc.nl/nieuws/12-11-2025-molen-de-vooruitgang-staat-in-rouwstand-om-hans-heijs

Voor de dag van de duurzaamheid zijn er opnamen gemaakt en een interview afgenomen op de molen. Uitgezonden door Omroep Land van Cuijk. Te bekijken op https://www.omroeplvc.nl/nieuws/1-9-2025-korenmolen-in-oeffelt-toont-kracht-van-eeuwenoude-duurzame-energie/

Op Monumentendag hebben we zaterdag een hele dag gedraaid. We hebben ongeveer 25 bezoekers ontvangen en rondgeleid.

Basisschool ‘de Waaij’ uit Cuijk is met drie kleuterklassen op bezoek geweest bij de molen. In totaal ongeveer 75 kleuters. Ze waren zeer enthousiast.

De molenaars, John Houben, Sonja Middelink

13. Standerdmolen De Korenbloem te Oploo

Omdat het hekwerk van de binnenroe lichtjes aanliep tegen de dakrand en het probleem zich na enkele bijstellingen bleef herhalen is de molenas zo’n zes centimeter naar links verschoven. Nu ligt hij weer mooi in het midden.

Waarom de as eerder zo scheef zat, zult u zich wellicht afvragen. Waarschijnlijk heeft dat te maken met de verzakking en scheeftrekken van de kast en het kunst- en vliegwerk om de molen toch maar draaiende te houden. Bij verschillende ingrepen in de laatste jaren is de kast weer minder scheluw gemaakt. Er zijn trekstangen in de kast gemonteerd om het zaakje stabiel te houden. De barst en doorbuiging van de rechter burriebalk is gestabiliseerd door een complete wapening in het centrale deel van de balk.

Allemaal met het doel de molen zo veel als mogelijk oorspronkelijk te houden qua constructie en natuurlijk ook voor de beleving van de stokoude molen.

Door het verleggen van de as loopt het hekwerk niet meer aan. Wel heeft het verleggen van de as consequenties voor het gaande werk. Zo is de vang verplaatst moeten worden en nieuw afgesteld. Een heel nieuw waterbord is geplaatst omdat het oude natuurlijk niet meer past door het opschuiven, enzovoort.

Nu wacht de linker daklijst nog op een behandeling en reparatie tegen de oude vraatschade van de bonte knaagkever. Precies op een ingewikkeld stuk, daar waar de ijzerbalk, de tussenbalk en de draagconstructie van het luiwerk met bevestiging van de steenkraan bij elkaar komen.

Er is een eerste aanzet gemaakt in het plan de standerdmolen veiliger te krijgen, volgens allerlei RI&E*-plannen. Een lastige opgave. Tussen de smeertrap naar het penlager en het trapgat naar de meelzolder is een soort van houten reling gekomen. Hierdoor is de kans om er tussendoor te vallen aanmerkelijk afgenomen. De beveiliging bovenaan de trap aan de staart bij de balie wordt ook nog een hoofdbreker. De oplossing moet in ieder geval wel bij onze oude molen passen.

In 2026 zal de molen een onderhoudsschilderbeurt krijgen. Waar nodig - en dat zijn inmiddels heel wat plekken - wordt het schilderwerk gerepareerd. Ook worden dan meteen de slechte plekken aan het hout van het hekwerk vervangen.

Begin november hadden we een leuk bezoek van de onderbouw van de Laurentiusschool uit Vierlingsbeek. In totaal vier afzonderlijke groepen die het thema brood en bakker behandelden. Daar hoort natuurlijk ook een molen bij. In de school

hadden ze al de nodige “theorie” geleerd, tot en met het zingen van molenliedjes.

Ze mochten allemaal, prima samenwerkend, met kleine handmolentjes meel maken. Op school hebben ze met het versgemalen speltmeel nog koekjes en pepernoten gebakken. We werden verrast met mooie kleurplaten en een plakkaat, waarvan ik hierbij een foto laat zien.

We krijgen nog steeds volop bezoek en onze vaste meelklanten vertrouwen als vanouds op het ambachtelijk gemalen molenmeel.

(*RI&E = risico-inventarisatie en evaluatie)

Watermolen te Oploo

Tijdens de verbouwing van het zgn. huisdeel van de watermolen kwam aan het licht dat een grote draagbalk kops was aangetast door bonte knaagkever en houtrot. Doordat de balk op dat moment goed toegankelijk was, is meteen actie ondernomen en is de balk met epoxy hersteld.

Het leek toen goed om ook de overige balken te controleren. Het bleek dat ook in het molendeel aan de regenkant een balk slecht was. Deze was jaren geleden al van een oplegger voorzien maar er was niet veel hout meer over om deze oplegger te steunen. Dus is ook deze balk vakkundig aangepakt. Zeker een stuk van anderhalve meter is uitgehaald en voorzien van glasfiber staven en epoxy.

Doordat het water in het najaar nog zo laag stond, was er mooi de gelegenheid een aantal doorgeroeste bouten in de maalsluis te vervangen. Het lage water was tevens een mooie gelegenheid de molenbeek, ter plekke van de maalsluis, goed schoon te maken.

Via de verbouwing is de complete bedrading in de molen vernieuwd en - waar mogelijk - uit het zicht verwerkt.

De taats van de koningspil boven is afgesteld en rommelt nu een stuk minder.

Het RI&E-verhaal speelt ook bij de watermolen. Eerste aanzet is dat een gammel traphekje door het plaatsen van schoren een stuk stabieler is geworden. Voor het overige moeten we nog goed uitdenken hoe het verantwoord is en toch bij de molen past.

Hoog op het verlanglijstje staat (nog steeds) de broodnodige aandacht voor het muurwerk en fundering bij het waterrad.

Onze watermolen is opgenomen in de lijst van watermolens die de examencommissie van De Hollandsche Molen straks wil gebruiken bij het landelijke examen voor watermolenaar. Hierbij speelt een belangrijke rol dat er een geschikte afzonderlijke ruimte is voor overleg, lunch, toiletgelegenheid enz.

In ons vorige bericht schreven we over het terug in gebruik nemen van de oude motoraandrijving. Dit om er energie mee op te wekken. De financiering hiervan rond te krijgen begint te lijken op het trekken aan een dood paard. We

geven het nog niet op en zoeken naarstig naar een sterke partij om mee samen te werken.

Met de feestdagen zult u geen lampjes en andere feestverlichting in onze beider molens zien. We draaien gewoon door, zoals u dat van ons gewend bent.

Alle goeds voor 2026 en groeten uit Oploo,

Sabine en Jan

Standerdmolen Molen Zeldenrust te Overasselt

Eindelijk is het dan zover, het toilet en ‘keukentje’ zijn klaar. Met name Nico heeft hier vele uren in gestoken. Het is een hele vooruitgang voor zowel ons zelf als de mensen die een dag mee komen draaien.

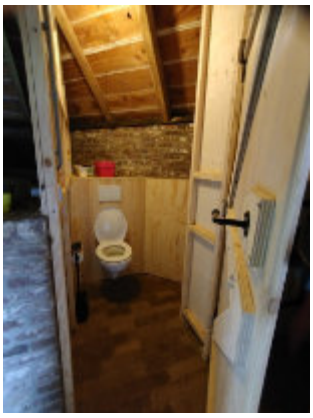

Daar waar gegraven is, steekt het gras langzaam weer zijn kop op. We verwachten volgend jaar weer een nette, groene oprit te hebben, daar waar nu zand overheerst.

Heel bijzonder is dat de allereerste Heumense putdeksel bij de molen is gelegd. De ‘opening’ hiervan werd verricht door de burgemeester op 8 september.

Qua onderhoud zijn we aardig bij. Twee kruipalen moeten nog besteld worden, zodat we die zelf kunnen ingraven. Het houtwerk van de trap wordt in het voorjaar weer aangepakt. Deze is behoorlijk kaal en enkele treden zijn aan vervanging toe.

Op dit moment zit de ster weer in het gevlucht wat leuke reacties uit de buurt geeft. Daar hij makkelijk te hanteren is met het aanbrengen en afhalen uit het gevlucht, kunnen we deze periode gewoon blijven draaien.

Goede feestdagen en een gezond 2026 toegewenst van de molenaars van de Zeldenrust. We hopen dat de molen ook in 2026 zelden rust zal krijgen.

Molenaars Zeldenrust

De Bovenste Plasmolen te Plasmolen

Eind augustus kregen we het verzoek of wij met de Bovenste Plasmolen mee wilden werken aan een landelijk examen voor watermolenaar op woensdag 15-10-2025. Dit verzoek hebben wij ingewilligd, ondanks dat we nog niet precies wisten wanneer het waterschap met de werkzaamheden aan de sluis van het Groene water, medio oktober zou beginnen.

Het waterschap heeft gelukkig ondertussen de houten vergaarbak op de tekening weer terug gevonden en ook het rapport van het flora en fauna onderzoek is binnen gekomen. Met het waterschap zijn we nog in discussie over de uit te voeren werkzaamheden, zoals de doorlaat van het voorste schot in de sluis, dat nu bestaat uit 10 sleuven van 2x18 cm met een totale oppervlakte van 360 cm2 aan vrije instroming voor het water. Om met een koppel op waterkracht te kunnen malen hebben we minimaal 40 m3 water per uur nodig. We hebben nu een pijp van 160 mm vanaf het Groene water naar de verdeelbak. Deze pijp heeft een doorlaat oppervlakte van 201 cm2. Dit is kleiner dan de toevoeropening in het voorste schot, de maximale doorstroming hierbij is 39 m3/h.

Een pijp met een diameter van 200 mm heeft oppervlakte van 314 cm2 met een maximale doorstroming van 71 m3/h. Dit laatste komt beter overeen met de doorstroming van het voorste schot en hierbij kunnen we mogelijk ook met twee stenen tegelijk op waterkracht malen, wat nu niet mogelijk is. Zodoende willen we de pijp die vanaf de sluis naar de verdeelbak gaat graag in een diameter van 200 mm hebben. Op de tekening is deze 160 mm. Dit is in de huidige situatie krap aan en als we rekening houden met het steeds vaker voorkomen van extreme regenbuien is een grotere doorlaat hier ook zéér wenselijk.

Het sluisje van het Groene water moet geheel vervangen worden. Om dit geheel in waterdicht metselwerk uit te voeren is blijkbaar lastig uit te voeren. Daarom wil het waterschap dit uitvoeren in stapelbare beton elementen, waarbij alleen het bovenste deel met metselstenen wordt uitgevoerd. In het bestek staat echter niet met welke stenen en in welk metselverband dit wordt gemaakt. Wij willen graag dat dit uitgevoerd wordt door hergebruik van de stenen van het oude sluisje, gemetseld in het oude kruisverband, dus een laag koppen en dan een laag strekken.

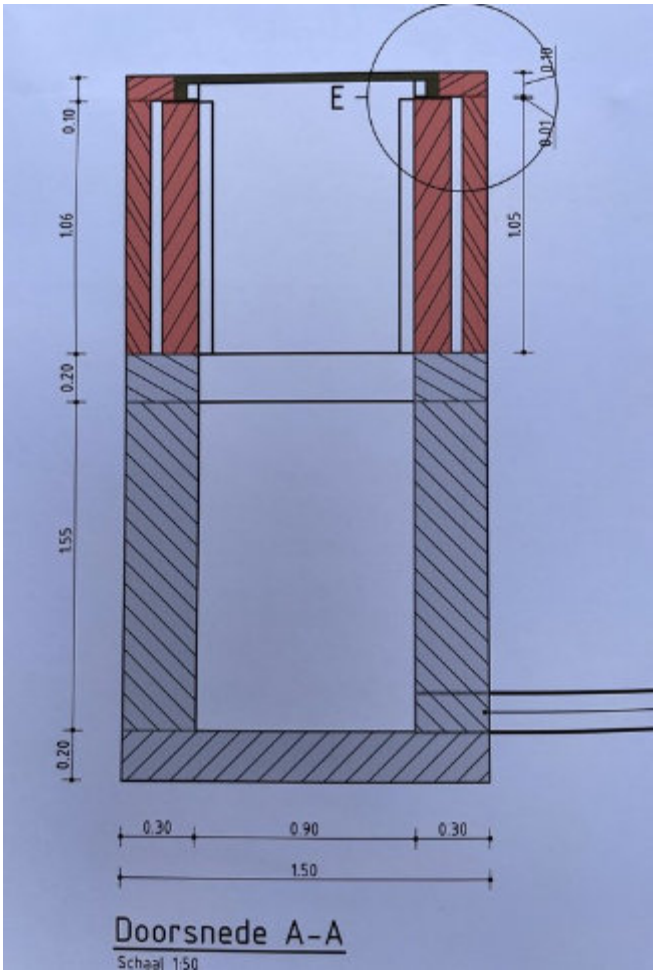

Het houtwerk van de vergaarbak willen wij graag in steen uitgevoerd zien, met hetzelfde metsel-verband als het sluisje, zoals dat historisch gezien ook was. Dit is ons inziens veel duurzamer dan hout, maar ook hierop hebben wij nog geen antwoord. Omdat alles is uitgelopen heeft het waterschap het hele project een jaar opgeschoven en wordt medio oktober 2026 met de geplande werkzaamheden gestart. Mogelijk moet er dan opnieuw een flora en fauna onderzoek uitgevoerd worden. Wordt vervolgd…… loopt pas sinds 2023!

Omdat we niet wisten wanneer het waterschap precies met de werkzaamheden zou beginnen, en we dus mogelijk zonder bovenslag water zouden komen te zitten tijdens de dag dat het examen afgenomen zou worden, hebben we de kandidaten ook geleerd om behalve met de bovenslag ook om enkel en alleen met middenslag water te malen. Dit malen met middenslag water is een echte uitdaging, omdat het doseren van graan en het bijhouden van de steen veel kritischer is.

Op woensdag 15 oktober zijn op de Bovenste Plasmolen alle drie de kandidaten geslaagd voor het landelijk examen watermolenaar. We wensen Huib Timmermans van de Kilsdonkse molen, Ton Bolster van de Wenumse watermolen en Denise de Grave van de Witte molen te Arnhem heel veel draai- en maalplezier.

In september hebben we ook nog een kleine expositie gehouden van 80 jaar vrijheid met de molens in de frontlinie.

Dat de sporen van de oorlog nog altijd aanwezig zijn, blijkt wel uit een recente vondst van een Amerikaanse handgranaat in de molenweg nabij de Bovenste Plasmolen.

De laatste draaidag tijdens de herfstvakantie kwamen 220 bezoekers een kijkje nemen op de Bovenste Plasmolen die vol in bedrijf was. Er werd zowel met de motor als op waterkracht gemalen. We gaan nu de winterstop periode in, een mooie gelegenheid om kleine onderhoudsklussen aan de molen uit te voeren.

Medio november is een nieuw boek uitgebracht over De Sint Jansberg met daarin ook een hoofdstuk gewijd aan de Bovenste Plasmolen. Ondergetekende was een van de (mede)auteurs van dit boek.

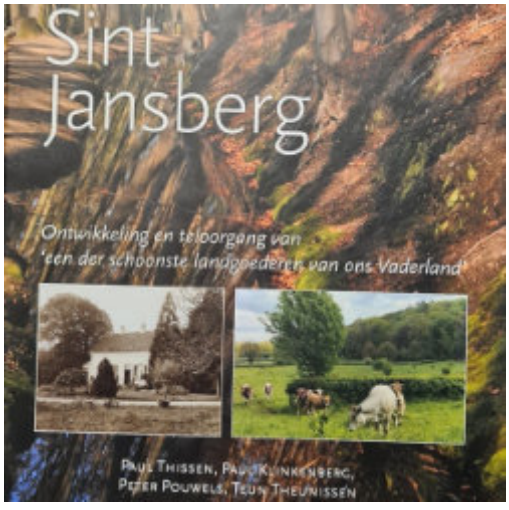

Namens de molenaars van de Bovenste Plasmolen

Peter Pouwels

Ronde stenen stellingmolen Luctor et Emergo te Rijkevoort

Op de Luctor in Rijkevoort meldden zich in november Piet Peeters en Oscar Huisman. Zij kwamen speciaal voor de namen van de soldaten op de koningsspil. Maar ze brachten ook twee cadeaus mee. Namelijk replica's van tekeningen die de Engelse soldaat Arthur Johnson in oktober 1944 van de molen heeft gemaakt. We hebben ze uiteraard een plek in de molen gegeven. In het volgende nummer van dit blad zal een artikel over Arthur Johnson opgenomen worden.

Mari, Paul, Petro

Eerst zijn er door de steigergaten balken aangebracht om buitenom een steiger te kunnen bouwen. Het complete dak is met hydraulische krikken omhoog gebracht om daarna kruirollen, rails en kruivloer te verwijderen.

Ronde stenen bergmolen De Heimolen te St. Hubert

Hieronder een link van een artikel uit het Brabants Dagblad uit november 1940. Het gaat hier over de verdwenen molen Korenaer in St. Hubert en de molen in Mill.

In oorlogstijd werd er toch aan de molens gewerkt!

https://resolver.kb.nl/resolve?urn=KBDDD02:000200294:mpeg21:a0096

De Heimolen heeft sinds het vorige verslag in de Molenvriend weinig kunnen draaien. De firma Beijk is begin september gestart met het verwijderen van het Engelse kruiwerk.

De eikenhouten kruivloer was gedeeltelijk rot en er zaten borende insecten in. Dit hout is in Rotterdam behandeld voor deze insecten, de rotte stukken zijn vervangen.

Ondertussen zijn de blokkelen vervangen. Ook op de plaatsen waar deze vroeger zaten, zijn ze teruggekomen. De bovenkant van deze blokkelen is nu geheel waterpas. De bovenste steenlaag is opnieuw gemetseld en ligt nu weer vast. Tussen de noord- en zuidzijde van de muur zat een verval van 6 cm en deze zal, als de kruivloer erop ligt, ondersabeld worden.

Tijdens het schrijven van dit artikel begin december is inmiddels de kruivloer hersteld en de nieuwe rails en nieuwe rollen zitten er tussen. Het frame met de rollen-asjes moet nog gemonteerd worden. Daarna zal de kuip er nog op moeten komen. Hopelijk kan de Heimolen nog eind december weer draaien.

Ondertussen zijn er ook nog enkele aanpassingen in de elektrische installatie uitgevoerd n.a.v. de Scope 8 meting. De Monumentenwacht is ook geweest voor een inspectie, maar aangezien de werkzaamheden aan het kruiwerk bezig waren, konden een aantal zaken niet gecontroleerd

worden. Voor de man van de Monumentenwacht was het toch interessant om het geheel zonder kruiwerk te zien. Tevens kon hij het dak inspecteren via de steiger rond de kap.

Voor de komende eerste helft staat er een reiniging / schilderbeurt van het buitenhoutwerk op de planning.

Bij deze wens ik iedereen het beste voor 2026 toe en dat het een goed molenjaar mag worden, ook namens Aart die er het afgelopen jaar niet bij kon zijn.

Walter Cornelissen

Standerdmolen De Hamse Molen te Wanroij

Afgelopen zomer is het voegwerk van de buitenmuur onder de paraplu van de molen onder handen genomen en op 21 juli 2025 afgerond. Eind augustus lag de molen plotseling bezaaid met kleine bruine kevertjes formaat lieveheersbeestje. Het bleek om de piepschuimkever te gaan, die ook wel kleine meeltor wordt genoemd. Voor de molen zelf onschadelijk. Gelukkig waren de kevers zonder in te grijpen geen lang leven beschoren of weer naar elders vertrokken. De herkomst van de kevers is van buiten de molen, mogelijk van een kippenboer. Van deze keversoort is bekend dat zij behalve partijen meel kunnen bederven ook rot hout verder aantasten.

Op de Landelijke Monumentendag van 13 en 14 september konden in totaal 54 bezoekers in de molen worden rondgeleid door Jan Selten en Albert Klarenberg, terwijl er voldoende wind was om te draaien. Op zondag kon er ook worden gemalen.

Door de Hollandsche Molen zijn op 19 september bij mooi rustig weer op de Hamse molen vier kandidaten geëxamineerd.Voor die gelegenheid is er door de gemeente Land van Cuijk een schaftkeet bij de molen geplaatst. Zodoende konden de kandidaten in alle rust de vragen van de examinatoren beantwoorden. Van de kandidaten slaagden er drie en één kandidaat is helaas gezakt.

Vanaf eind juli heeft De Hamse Molen de kandidaat molenaars alle gelegenheid geboden om vooraf te oefenen. Één van de geslaagde kandidaten, Lars Spickermann (NRW, Duitsland) is opgeleid door John Houben op de instructie-molen in Oeffelt. Hierbij nogmaals onze felicitaties en wij hopen natuurlijk dat de kandidaat die niet is geslaagd de motivatie vindt om nog een keer het examen over te doen.

Jan Selten heeft op zondag 21 september gedraaid bij het truckerskonvooi met in totaal 149 vrachtwagens. Dit heeft al een lange traditie.

VARIA

De trap en de staart van de molen zijn door de schilder van Beijk opnieuw in de verf gezet. Verder zijn de planken van het bordes door Jan weer vast gezet.

Verheugend is dat Martijn van de Hulsbeek op 13 oktober een door Bart Daverveld gebouwd, nieuw robuust, houten informatiebord bij de ingang van de heg bij de molen heeft geplaatst.

Zowel voor het overlijden van molenaar Theo van Bergen uit Oeffelt als voor Hans Heijs uit Boxmeer is de molen in de Brabantse rouwstand gezet.

Albert Klarenberg namens het team van molenaars, de mulders, Jan, Jos, Martijn, Albert

Ronde stenen grondzeiler

Lohmühle te Duisburg-Baerl

Geen nieuws van deze molen, behalve het verhaal van molenaar Lars Spickermann elders in dit nummer.

Sabine, Jan, Frans, Aart

Sabine geslaagd voor toelatingsexamen

Op 13 december waren de toelatingsexamens voor watermolenaars in de Leumolen in Nunhem. Theo Kirkels, Ton Cremers en Sabine Hillebrecht zijn allen geslaagd en kundig genoeg bevonden om in het voorjaar op te gaan voor het landelijke examen. Namens de afdeling, van harte proficiat.

MOLENBEZOEK IN DE REGIO

Ronde stenen bergmolen "Nooitgedacht" te Afferden
O: vrijdagmiddag 13:00 tot 16:00 uur
M: Harrie Beijk, Appie Koenders en Frans Rademakers
T: 0485-531910 of 06-239 22 837

Ronde stenen bergmolen "Martinus" te Beugen
O: woensdag van 9:30 tot 12:30 uur
zaterdag onregelmatig
M: Harm van Es en Pieter Aarts
T: resp. 06-519 46 318 en 06-196 24 177

Ronde stenen bergmolen "Jan van Cuijk" te Cuijk
O: zaterdag 9:30 tot 13:00 uur
M: Stefan Willems
T: 06-537 81 949

Achtkante bergmolen "Bergzicht" te Gassel
O: donderdag van 10:00 tot 15:00 uur
M: Jos van der Heyden, Piet Verbiesen
en Pieter de Haan
T: resp. 06-194 99 455, 06-330 30 971, 06-307 74 271

Ronde stenen bergmolen "De Reus" te Gennep
O: woensdagmiddag van 12:00 tot 15:00 uur
(alleen even weken)
M: Peter Pouwels, Jan Schim, Coby Weerts
en Aart Mul
T: 06-573 90 742 (Peter), 0485-515017 (Jan)
06-134 51 489 (Aart)

Zeskante bergmolen "Mariamolen" te Haps
O: alleen op afspraak
M: Don Werts, Robbert en Sytske Verkerk
T: 06-150 28 510

Achtkante bergmolen "Gerarda" te Heijen
O: zaterdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
M: Harry Kaak en Frans Rademakers
T: 0485-516619

Ronde stenen grondzeiler "Joannusmolen" te Heumen
O: alleen op afspraak
M: Nico van den Broek en Ron Smit
T: resp. 06-133 61 153, 06-222 38 623

Achtkante stellingmolen te Linden / Katwijk
O: donderdagmiddag van 13:30 tot 17:00 uur
(alleen even weken)
M: Peter Simons en Rob Snel
T: resp. 0485-313673 en 024-3582526

Ronde stenen bergmolen "De Korenbloem" te Mill
O: zaterdagmiddag van 13:30 tot 16:30 uur
(alleen oneven weken)
M: Pieter de Haan, Peter Simons
en Ramon Ligthart
T: 06-307 74 271 of 06-549 38 743

Standerdmolen "Maasmolen" te Nederasselt
O: Voorlopig om de 2-3 weken open, Bel voor bezoek.
M: Piet Verbiesen en Vincent Claessens
T: 06-330 30 971

Ronde stenen bergmolen "De Vooruitgang" te Oeffelt
O: zaterdagmorgen van 9:00 tot 12:00 uur
(of op afspraak)
M: John Houben; Sonja Middelink
T: 0485-320994

Standerdmolen "De Korenbloem" te Oploo
Watermolen te Oploo
O: zaterdagmorgen van 09:00 tot 12:00 uur
M: Jan van Riet en Sabine Hillebrecht
T: 0485-383551

Standerdmolen "Zeldenrust" te Overasselt
O: zondagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
M: Stijn Arts; Nico en Wilma van den Broek
T: resp. 06-538 39 213; 06-133 61 153

"De Bovenste Plasmolen" te Plasmolen
O: iedere tweede zondag van de maand van mei tot en met oktober van 11:00 tot 16:00 uur
M: Karel Siebers en Peter Pouwels
Machinist: Theo van de Berg
T: resp. 06-573 90 742 en 06-445 75 653

Ronde stenen stellingmolen "Luctor et Emergo" te Rijkevoort
O: zaterdagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur
M: Mari Goossens, Paul Verheijen en Petro Boon
T: 0485-573815

Ronde stenen bergmolen "De Heimolen" te Sint-Hubert
O: zaterdagmiddag van 12:30 tot 16:00 uur
M: Walter Cornelissen en Aart Mul
T: resp. 06-255 25 737 en 06-134 51 489

Ronde stenen bergmolen "Rust na Arbeid" te Ven-Zelderheide
O: zaterdagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur
M: Ludger Pauls
T: 0485-515789

Standerdmolen "De Hamse Molen" te Wanroij
O: zaterdag van 13:00 tot 16:30 uur
M: Jan Selten, Jos Verberk, Martijn v.d. Hulsbeek en Albert Klarenberg
T: resp. 0485-452587, 0485-578243, 06-411 56 032

Legenda:
O: Openingstijden
M: Molenaar(s)
T: Telefoonnummer(s)

N.B.
De openingstijden zijn slechts een indicatie. In sommige gevallen is/zijn de molenaar(s) niet of op een ander tijdstip aanwezig.

Wilt u zeker zijn van een bezoek aan de molen, dan adviseren wij u telefonisch contact op te nemen met de desbetreffende molenaar(s).

ADVERTENTIES

Uitgave van de vereniging
Molenvrienden Land van Cuijk

DE MOLENVRIEND

Nr. 40

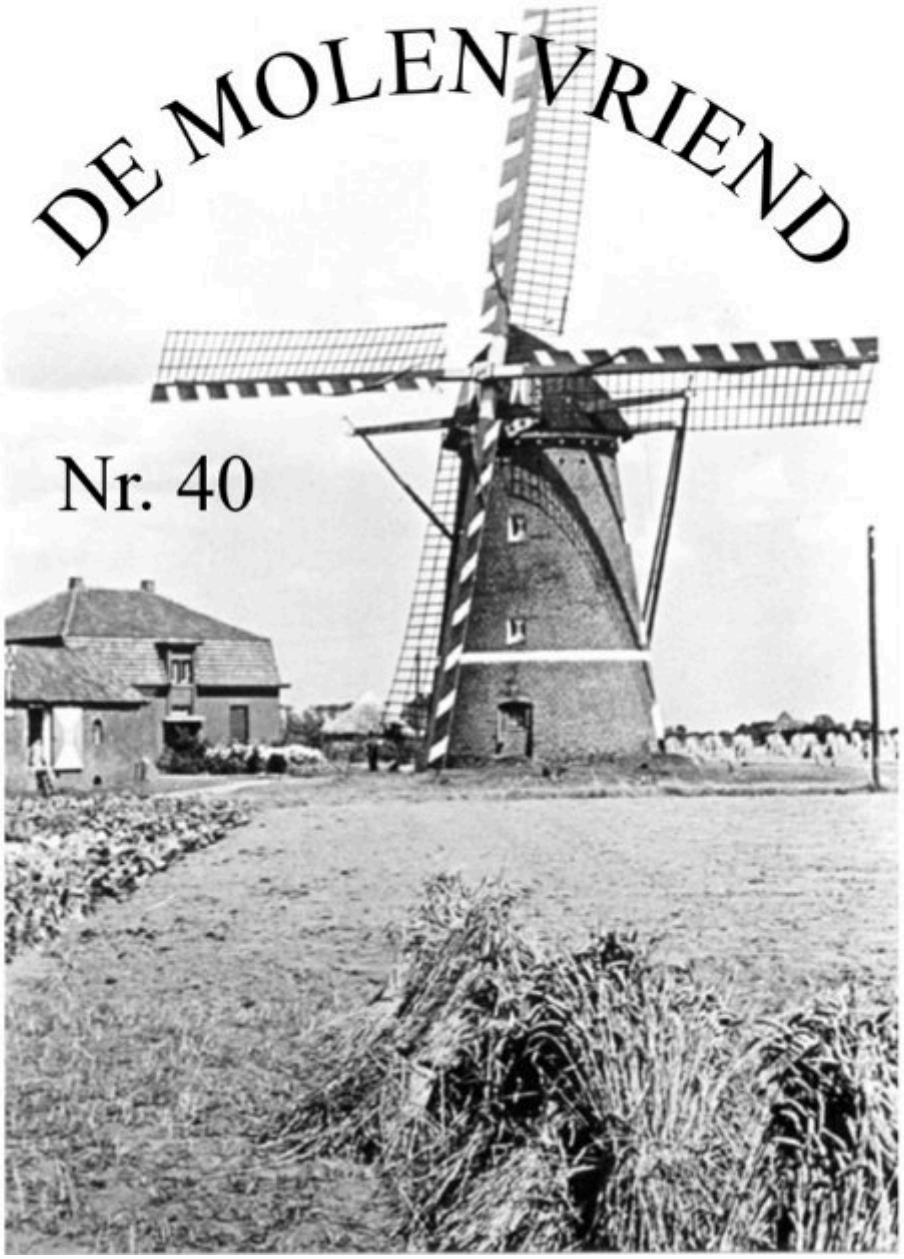

Eerste layout verzorgd door Marko Sturm

Molenvrienden Land van Cuijk